

Samenvatting onderzoek PFOA Molenlanden, fase 1, 2 en 3

In 2018 en 2019 is op het grondgebied van de gemeente Molenlanden onderzoek gedaan naar de concentratie PFOA en GenX in de bodem. Op alle onderzochte locaties is PFOA in de bodem aangetroffen. GenX is wel onderzocht, maar nergens aangetroffen boven de detectiegrens. De risicogrenswaarde van PFOA voor wonen met tuin wordt nergens overschreden (900 microgram per kilo, vastgesteld door het RIVM). Gehalten onder deze waarde geven aan dat het veilig is om daar bijvoorbeeld te wonen, te tuinieren en te spelen. Gehalten daarboven zijn niet direct onveilig, maar geven aan dat nader moet worden bekeken of er mogelijk risico's zijn.

Verhoogde concentraties PFOA bij Polderweg West

Uit onderzoek blijkt dat in een berm aan de Polderweg West, tussen Molenaarsgraaf en Bleskensgraaf, structureel verhoogde concentraties PFOA zijn aangetroffen, tot maximaal 320 microgram per kilogram. Er is gezocht naar een logische, anders dan via de wind en regen, historische verklaring voor de hogere gehalten in dit gebied. Ook na extra onderzoek is echter geen duidelijke bron van deze verontreiniging gevonden. Er zijn geen incidenten teruggevonden of aanwijzingen voor slipdepots. Grond uit dit gebied is niet zo maar te hergebruiken.

Bodemmonsters bij volkstuinen

De onderzoekers hebben ook monsters genomen bij elf volkstuincomplexen in de gemeente. Voor moestuinen is de huidige risicogrenswaarde strenger: 86 microgram per kilo. Hierbij gaat het RIVM ervan uit dat mensen hun leven lang uitsluitend groenten uit dezelfde eigen tuin eten. Bij nagenoeg alle onderzochte locaties ligt de concentratie PFOA ruim onder de genoemde grenswaarde. In één bodemonster is een hogere waarde gevonden: 75 microgram per kilo. Het betreft het volkstuincomplex in de kern Wijngaarden.

Op basis van een recente herbeoordeling door het RIVM van in 2017 uitgevoerd onderzoek naar gewassen in moestuinen in de directe omgeving van Chemours/DuPont geeft de GGD het advies om gewassen uit moestuinen in een straal van 1 tot 4 km van genoemde bedrijven niet te veel en niet te vaak te eten. De gemeente Molenlanden gaat samen met Dordrecht, Sliedrecht en Papendrecht vervolgonderzoek doen naar mogelijke Pfas-concentratie in gewassen in moestuinen. De verwachting is dat

het RIVM voor het nieuwe gewasseizoen een advies kan geven over de consumptie van groenten en fruit uit eigen (moes-)tuin op basis van de resultaten van het onderzoek.

Gebiedsdekkend onderzoek in Molenlanden naar PFOA en GenX

Om de verspreiding en concentratie van PFOA en GenX in de grondgebied van Molenlanden in kaart te brengen, is in de periode 2018 – 2019 gefaseerd een viertal onderzoeken gedaan. Deze onderzoeken laten zien, dat bijna overal in de gemeente PFOA in meer of mindere mate in de grond voorkomt. GenX is niet aangetroffen in de grond. De verhoogde concentraties in de gemeente zijn waarschijnlijk het gevolg van verspreiding door de lucht van PFOA afkomstig van de fabriek van Chemours (voorheen DuPont) in Dordrecht. De verschillen in gevonden waardes kunnen onder meer samenhangen met de windrichting, de samenstelling van de grond en of de bewuste grond de afgelopen jaren al dan niet is gemengd met andere grond. Volgens de onderzoekers vormen de aangetroffen PFOA-concentraties geen risico voor de volksgezondheid.

Om inzicht te krijgen in de PFOA-concentraties in de bovengrond van weilanden zijn in 2018 en 2019 26 locaties verspreid over de gemeente onderzocht. Alle onderzoeksresultaten voor weilanden zijn getoetst aan de risicogrenswaarde van Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voor veeteelt, die op 15 juli 2019 is gepubliceerd. Deze grenswaarde is afgeleid van toepassing van PFOA houdende grond of bagger op weilanden. 12 van de 32 bovengrondmonsters overschrijden deze risicogrenswaarde. Dit vormt niet direct een risico, deze grenswaarde is namelijk niet bedoeld voor individuele metingen. Overschrijding duidt pas op een risico als alle grond in Nederland boven de risicogrenswaarde verontreinigd is.

Een onderzoek van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) naar de concentraties PFOA in zuivelproducten, kuilgras en eieren in de Alblasserwaard, waaronder in de voormalige gemeente Molenwaard, bevestigt dit. Uit dit onderzoek blijkt, dat de gezondheidkundige grenswaarden voor PFOA en GenX in de bemonsterde producten niet worden overschreden.